

ДНЕВНИКЪ

(Стенографический)

на

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ, ПЕТА РЪДОВНА СЕССИЯ.

XV ЗАСЪДАНЕ ВЪ ЧЕТВЪРТЪКЪ НА 3-Й НОЕМВРИЙ 1883 ГОДИНА.

(Начало въ 1 часа сл. п.л., подь предѣтелството на предѣтателя Д-ръ Сгранский.)

Предсѣд.: (Звъни) Засѣданието се отвара. Ще се прочете поименний списъкъ на г. г. депутатитѣ.

(Секр. Руселневъ: чете)

Присѣтствуватъ 43, отсѣтствуватъ 8 души. Съ отпущъ: г. г. — Консуловъ, Д-ръ Стояновичъ, Паумовъ и Хитовъ и безъ отпущъ: г. г. — Арестегесъ, Мигр. Панаретъ, Митр. Григорий и Фр. Райнолди. — Ще се прочете протокола отъ миналото засѣдание.

Секр. Дръ Данчовъ: (чете)

Предсѣд.: Има ли нѣкой да направи белѣжка върху протокола?

К. Величковъ: Въ предложението ми, което се прие вчера, се белѣжи: — «пужд-ния проектъ, и да го представи правителството въ тази сессия.»

Предсѣд.: Бѣлжката ви се взема въ внимание. Има едно съобщение, моля г. Секретаря да го прочете.

Секр. Руселневъ: (чете.)

Господине Предѣтелю,

Въ настоящето ми, приключенъ, имамъ честта да ви препровада единъ законопроектъ, заедно съ изложението на мотивитѣ, представенъ менъ отъ г-на Директора на Правосъдието, за гражданското състояние.

Примете и пр.

Генералъ-Губернаторъ: (подп.) А. Богориди.

За началника на канцелариата: (подп.) Аргиричъ.

Предсѣд.: Пристъпваме къмъ въпросътъ на днев. редъ, който е разискване по запитванието на г. Кльоѣбашиева.

Вчера стана разискване само върху двѣ точки.

Дир. Дръ Стамболский: Г-да! време е да дамъ сега обяснения и върху слѣ-

дующитѣ запитвания, но вчера г. Караджовъ има добрината да повдигне едно друго запитване, на което не бѣхъ готовъ да отговора и се обѣщахъ да потръся потребното. Преди всичко ще кажа още, че обясненията, които дадохъ вчера, не бѣха достатъчни, оста на пакъ нѣщо недопълнено, което днесъ ида да допълня. Вчера г. Караджовъ каза, че Дирекцията била въ обявлението си казала, че постройката на земледѣлческото училище въ Садово ще стане съ Станимакалийски шупливи каманье, а като сключила контракта, направила списхождение на другия предприемачъ, щото доваритѣ вмѣсто да станатъ съ такъвъ материалъ, станали съ тухли и други камане.

Както имахъ честта и вчера да кажа, г-да, въ вѣстниците стана два пѣти обявление за наддавание, относително постройката на училището по начертаний планъ, и по извѣстни поемни условия. Но на първата аджудикация се не яви ни единъ, и на вторий пѣтъ тоже като нѣмаше никой да се яви, тогава Дирекцията, съгласно съ Орг. Уставъ, потруди се да потръси и намѣри други предприемачи. Повикаха се едни и съ пазарлъкъ дадоха 5.500 лири намаление, други 3.550, съ условие, да не бждатъ камънитѣ Станимакалийски. Както видите съ Станимакалийски камънъ цѣната излизаше по-висока, защото станалъ скѣпъ, понеже като узнали селенитѣ съ човѣкъ, че ще става постройката, вдигнали цѣната. Управлението като виде тогава, че направата на постройката съ шупливи каманье ще излезе скѣпа, отъ друга страна пакъ като виждаше, че и предприемачи нѣма, не се явяватъ, тогава съобщихъ на г. Глав. Управителъ, че може да стане съ здрави каманье и тухли. Глав. Управителъ предложи на Част. Съвѣтъ, че като нѣма шупливи каманье, може да се замѣстятъ съ каманье здрави или пакъ съ тухли. На тоя рапортъ, слѣдъ като взелъ мнѣнието на Част. Съвѣтъ, г. Глав. Управителъ прие предложението ми, но съ условие, че трѣба да се публикува въ вѣстницитѣ. Но какъ? че — вмѣсто шупливи каманье, приема се да стане градението съ здрави камане, или съ тухли. Тогава, разбира се, на Дирекцията неоставаше друго, освѣнъ да изпълни заповѣдта, да се публикува въ вѣстницитѣ.

По поводъ направеното предложение отъ страна на г. Караджовъ, вчера растърсихъ и намѣрихъ вѣстницитѣ, които публикуваха това, и ето: (чете)

ОБЯВЛЕНИЕ № 75.

Дирекцията на Общитѣ Сгради и пр. извѣстява на ония предприемачи, които се занимаватъ съ постройки на здания, че има едно предложение за постройката на Земледѣлческото Училище въ с. Садово отъ 3550 лири тур. съ условие, стенитѣ да се построятъ съ добри испечени тухли или съ здравъ камъкъ и вмѣсто залогъ отъ 400 лир. тур. изисква се поручителъ за 500 л. т., когото одобри Дирекцията.

Койго е намислилъ да намали горѣпоменатата сума отъ 3550 л. т., трѣба да залви въ Дирекцията до 25 текущия Май часа до 5 сл. пл.

Дирекцията.

Обнародвано въ в. „Народний Гласъ“ на Български языкъ и въ в. „Марица“ на Българ. и Франц. язици.

Имаше предложение отъ 3550 лири — това бѣше предложилъ пакъ Гайтанаки, — но само съ условие да бждатъ добри, здрави камънье и тухли. Още едно улѣснение имаше: залога отъ 400 лири можеше да се замѣни и съ порѣчителъ за 500 лири. И това се публикува и въ опредѣлений день за трѣтъ никой се не яви.

Отъ тукъ се види, че Дирекцията не е правила нищо своеволно и по кефа си да

измѣнява поемнитѣ условия, и на едни да ги показва други, а на други съвсѣмъ други.

Колкото пакъ за онова, което вчера се каза, че тухлитѣ трѣбало да бждатъ фабриковани въ Пловдивъ, защото тамъ нѣмало земля за добри тухли, изваѣкохъ члена отъ поемнитѣ условия, ето: (чете)

«Чл. 25. Тухлитѣ ще бждатъ добръ испечени, звѣтливи, червени, цѣли, да се не ронатъ въ ржцѣтъ, да не бждатъ безъ форми, нито криви, но да бждатъ равни, и да иматъ изискуемитѣ размѣри (*de bonne liaison*). Да се не развалятъ отъ мразъ, нито да изгубатъ якостѣта си като се потопятъ въ водата. Тѣ ще се намокроватъ прѣди да се употребятъ, послѣ ще се поставятъ на изобилень харчъ (*bain de metrier*) по такъвъ начинъ щото хоризонтално-лѣжащитѣ части (*lits*) и съединителнитѣ части (*joints*) да бждатъ добръ заобиколени съ харчъ. Щомъ се доставяха тухлитѣ на мѣстото и се напръсквали добре за да се испита качеството имъ съ намѣрение за да бждатъ егодни. Това се е правило, спорѣдъ свѣдѣнията дадени отъ архитекта. Азъ съмъ поставилъ единъ надзирателъ отъ страна на Дирекцията, и много пжти той надзирателъ е направилъ белѣжка на предприемача, че нѣкои отъ тухлитѣ не били добре испечени. Тогава ставамъ азъ съ началника на техническото отдѣление, отивамъ, и на мѣстото констатирамъ, че тухлитѣ приготвени отъ предприемача 10,000, не бѣха добри и егодни, и ги отхвърлямъ, дори и днесъ който би отишълъ въ Садово би видѣлъ, че цѣла фурна тухли, стоятъ тѣй на страна отъ пжти. Слѣдователно, тукъ управлението е изпълнило своята длъжностъ да контролира материала, когото предприемача е употребявалъ за съграждане на зданието.

Като разказахъ това, позволеге ми, г-да, да мина на 3-то запитване на г. Кьойбашиева, — по наддаването за постройката на мъжката Гимназия и поемнитѣ условия.

Това г-да е дълга работа и широка. Но за да скратимъ, по-добръ е да ми се позволи да прочета само протокола, и вие ще се убѣдите за вървежътъ на работата, какъ стана намалението, и какъ се заключи контракта, като се бѣше обявило чрезъ вѣстникитѣ, че на 9-й Мартъ ще стане аджудикационний търгъ. Тогава се състави той протоколъ: (чете)

Протоколъ.

Днесъ 9-й Мартъ 1883 год. ний долоподписанитѣ, вслѣдствие на обявленията направени отъ страна на Дирекцията на Земледѣлието, Търговията и Общитѣ Сгради, въ мѣстнитѣ вѣстници отъ 25 Януарий и 24 Февруарий т. г. за произвождане на публични търгове за построяването на Областната Мъжка Гимназия въ гр. Пловдивъ, приетжихме тъмко частъ по 3 къмъ извършването на назначенитѣ търгове.

Желаючи да приематъ участие въ търговетѣ, се оказаха слѣдующитѣ господа: Съселовъ, Гайтанаки, Гендовичъ, Хайребетиянъ, Никола Стефановъ, Странский, Бебровский и Кьойбашиевъ.

Преди да стане провѣрката на предложенията за намаляване и вноскитѣ на залозитѣ, изискуеми отъ поемнитѣ условия, комисията за търговетѣ обяви на присѣтствующитѣ г. г. предприемачи, че въ сжщия день е станало едно малко прибавление къмъ чл. 21-й отъ поемнитѣ условия, касаючи се преслѣдванието предприемачитѣ по сждебенъ рѣдъ, вѣнъ отъ задържанieto на залогитѣ, за обезщетение на правителството въ случай, че тѣ се откажатъ да слѣдватъ постройката, или се принуди правителството само да довърши нѣкои злѣ направени отъ предприемачътъ работи.

Слѣдъ това г. г. Хайребетиянъ, Странский, Н. Стефановъ, Бебровский, Гендовичъ и Кьойбашиевъ заявиха, че не биле изучили условията за постройката като били написани на французски и които тѣ неможали да подпишатъ; на това комисията имъ отговори,

че главнитѣ условия, собственно административната часть сѣ преведени на български и че понеже никой отъ тия, които правятъ това заявление не сѣ дохаждали прѣзъ всичкото време, до като трая обявлението за търговетѣ, за да изучатъ условията на построяването, то тѣ не сѣ могли да знаятъ за съществуването на български преводъ на поемнитѣ условия. Колкото останалата часть на условията за постройката, тѣ не сѣ преведени на български, тъй като тѣ съдържатъ исключительно описанието начинитѣ по построяването, пълни съ технически термини, които освѣнъ, че не е възможно да се преведатъ по недостатъкъ на български термини, нъ и ако станеше това, тѣ щѣха да бѣдатъ непонятни отколкото ако сѣ на французски; па и отъ друга страна тия части отъ условията сѣ понятни само на единъ архитектъ, когото никой отъ г-да протестуещитѣ нѣматъ. Слѣдъ това, тѣ заявиха, че би желали да се отложи търгътъ за десетина дни до гдѣ нѣкой отъ тѣхъ изучатъ поемнитѣ условия, а други до гдѣ имъ дойдеъ архитектъ отъ Чешко. Комисията въ едно късо съвѣщание рѣши, че понеже представенитѣ доводи за отлагание на търга отъ страна на горѣпомѣнатитѣ не сѣ отъ естество за да послужатъ за сериозни причини на това отлагание, да се слѣдва и свърши въ сѣщия день търгътъ.

Предложенията за намаляване въ зачетанни пликове се оказаха само двѣ. — Едното отъ Г. Съселовъ и другото отъ Г. Гайтанаки, които предварително подписаха всичкитѣ книжа относящи се до постройката. Като се распечатиха пликоветѣ, виде се, че и двамата обладаватъ изискуемитѣ отъ поемнитѣ условия качества, тъй сѣщо и залогътъ отъ 500 лири бѣше внесенъ отъ тѣхъ рѣдовно въ касата на Дирекцията.

Въ предложението си Г. Гайтанаки прави едно намаляване върху бордерото на цѣнитѣ за предѣлната постройка петъ и половина на сто 5,50%. Г. Съселовъ прави едно намаляние върху сѣщото бордеро на цѣнитѣ отъ седемъ на сто (7%).

Комисията като взе предъ видъ предложението на Г. Съселовъ, намѣри за възможно да обяви, че построяването на Областната Мѣжка Гимназия въ Пловдивъ остава върху него, Г. Съселова, за удостоверение на което подписваме настоящий протоколъ, при който се прилагатъ и дветѣ предложения за намаляване отъ горнитѣ Г. Г. Съселовъ и Гайтанаки, носящи подписитѣ на членоветѣ за търговетѣ.

Пловдивъ, 6-й Мартъ 1883.

(подп.) { Д-ръ Стамболовскій
 { П. Наботковъ
 { С. Томовъ

(подп.) { Descube
 { P. Montani.

Тогава, г-да, адж. комисия направи проектъ за контрактъ и съ рѣпортъ се прати на Г. Глав. Управитель за препращанне въ Част. Съвѣтъ на утвърждение. Част. Съвѣтъ получилъ нѣколко прошения отъ нѣкои предприемачи, които, вижда се, дѣ сѣ зявлявали да се повтори търгътъ, като искаха нѣкои предложения условията да се ваиншатъ на Бъл. Тогава и Г. Глав. Управитель каза, че трѣба дѣ стане на 13-й Априлия новъ търгъ, съ предложение да се преведатъ поемнитѣ условия на Бъл. языкъ, което стана. Но пакъ не ся явиха на търга предприемачитѣ, които бѣха заявили, че трѣба дѣ бѣде всичко написано на Български языкъ и пр и тѣ не дойдоха, и тѣ не се явиха Само единъ Хайребетиянъ проводилъ бѣше пликъ, който и не се отвори, но се състави протоколъ, тъй като тоя предприемачъ не бѣ построилъ солидно конюшнитѣ, за което комисията за търга остави да рѣши Частний Съвѣтъ; послѣ съ плика заедно се препрати на Г. Глав. Ура-

витель, който заловилъ Част. Съвѣтъ да разиска това, да ли Хайребетиянъ може да се припознае за намалителъ. Частний Съвѣтъ обещжда много на дълго и широко тоя въпросъ, и най-послѣ не се съгласи да го приеме за намалителъ, но отвори плика и намѣри едно намалѣние отъ $10\frac{1}{4}\%$, — не за пренебрѣгаване. — Както той, Хайребетиянъ бѣше далъ прошение, сѣщо и другъ, непомни кой, и на Част. Съвѣтъ и на Пост. Комитетъ. Част. Съвѣтъ рѣши да пита Пост. Комитетъ по сѣщия въпросъ, който има добрината да ми направи честта да ма повика, и при мое присѣствие, като се видѣ голѣмото нама-леніе, препорѣчи на Правителството, особено на мене, да се даде построяването на Хай-ребетияна, но да се направи да има добъръ контролъ; и да се усигори съ здрава гаранция дадена отъ Хайребетияна въ случай на лоша постройка на зданието. Тоя контрактъ се сключи, и постройката се даде нему. Наистина, че Дирекцията, отъ какъ се почна построява-нието постоянно е имала надзора, като имала поставени тамъ за надзоръ — двама ду-ши единъ кондукторъ-архитектъ и другъ простъ, и надзирателъ тамъ гдѣто се правятъ тухли, да глѣда, да ли съгласно съ поемнитѣ условия се правятъ. Освѣнъ това, Област. Архи-тектъ постоянно е билъ тамъ, и азъ по 3,4 пѣти на недѣля ходяхъ да наглѣдвамъ. И при тая точка строгъ надзоръ може ли да се каже, че постройката е лоша? Види се, че при тоя строгъ надзоръ работницитѣ бѣха скроили да си отидатъ като направатъ и на-правиха демонстрация, и то подбѣгнати отъ самия Хайребетиянъ. Предлогътъ на тая де-монстрация бѣше, че не имъ се платило въ сѣбота. Обаче при все това Дирекцията на-мѣри пари и въ сѣббота плати и на работницитѣ. Тази е исторіята за постройката на Обл. Мжжа Гимназия.

Идемъ сега на 4-та точка — по наддаването на казармитѣ и причинитѣ дѣто още не се строятъ. За тѣхъ стана обявление, както обикновено и за другитѣ презъ вѣстни-цитѣ. Излишно е да расправямъ много на дълго и широко и да чета. Представиха се на опредѣлений день нѣколко души предприимачи; и само Михалосъ даде депозитъ и показа цѣна; други додоха, нѣ нерачиха даже да дадѣтъ цѣна, а си отидоха. Тогава комисіята за търга заключи проектъ за контрактъ и се представи на Г. Главний Управителъ. Г. Хай-ребетиянъ тогава дава прошение на Г. Глав. Управителъ, като казваше въ него, че той намалява нѣщо по-вече, нѣ не казваше какво дава, а само казваше, че дава отъ Миха-лосъ по-вече. И Г. Глав. Управителъ каза, да стане съглашение по мѣжду двоицата. — То-ва казано въ кратко. — Хайребетиянъ дѣйствиелно послѣ на сюраншера даде по-вече и се прати проектъ на контрактъ на Г. Глав. Управителъ. Михалосъ пакъ съ друго проше-ние до Частний Съвѣтъ, казва, че дава сѣщата цѣна, — нѣ съ това условие като дава гаранция, че ще положи условие за 10 години за оздравяване, и каквито загуби, повре-ди да станатъ да отговаря съ залога си. Яви се и другъ предприемачъ послѣ, който не-знаеше това условие. Повикахъ го по заповѣдъ на Г. Глав. Управителъ, и на троицата тогава предприемачи казахъ рѣшението на Частний Съвѣтъ, — съобщихъ имъ писмено, че еди-кой си день, длѣжни сѣ да се яватъ на търга. На тоя търгъ — при всичко, че се каза да се яватъ — Хайребетиянъ и други не дойдоха, а само Михалосъ. И тогава, безъ да права проектъ, питамя Г. Глав. Управителъ какъ да направи, а Хайребетиянъ изно-во дава прошение на Част. Съвѣтъ, като казва, че неможѣтъ да иде въ опредѣлений день на търга, нѣ сега дава нѣщо повече. Част. Съвѣтъ като видѣ, че едни праватъ тѣй, други инакъ, че това тѣй неможе, намѣри за благоразумно да се унищожи съвсѣмъ тоя търгъ и да се побликува новъ търгъ за идущий 15 Ноемврий. Като имахъ предъ видъ, че Обл. Събрание ще гласува представеный Публ.-Адм. Правилникъ за производнието

на публичнитѣ търгове както тѣзи, сѣщо тѣй и Г. Пазарджикското шосе ще останатъ за тогава.

Това е, г-да, всичката история за казармитѣ. Ако има да се направатъ възражения да ми се позволи послѣ да отговоря както и на другитѣ точки за да можа да си почина.

Предсѣд. Искатъ ли нѣкой думата да говори?

Ст. Кьойбашиевъ. Азъ мисля, че ако г. Директора се е уморилъ, не можемъ да го пресилимъ, и на единъ пѣтъ да отговори на всичкитѣ точки, да съедини отговора си за всичкитѣ. Защото както сега ни чете, много по-добрѣ ще бѣде изцѣло за всичкитѣ работи да дадеше обяснение. Ако почитаемото Събрание е готово да приеме единъ съединенъ отговоръ, тогава добрѣ.

К. Величковъ: Азъ незнай какво е готовъ да направи г. Кьойбашиевъ. Той направи 14 запитвания, като за всяко едно по-отдѣлно искаше отговоръ. Въ едно време чловѣкъ не може да отговаря за толкова и разни запитвания. Г. Кьойбашиевъ казва, че има злоупотрѣбления, но нѣка покаже тогава кѣдѣ сѣ тия злоупотрѣбления. Инакъ не разбирамъ за какво и съ каква цѣль прави толкова запитвания. Когато прави запитване единъ депутатъ, трѣбва да опредѣли върху какво иска обяснения отъ Директорътъ. Г. Кьойбашиевъ по начинътъ, по който прави запитванията си, не иска друго освѣнъ да се расправа тука подробно и исторически за дѣла отъ двѣ отъ три години; той може да запитва за всичко, но нѣма право да занимава камарата съ своитѣ си запитвания по три дни. Трѣба да каже за кои именно точки иска обяснения, защото това е камера, и тѣй, както той иска да му се отговаря точка по точка, дѣйствиелно е уморително. Трѣба да покаже за всяко дѣло дѣ и въ какво той подозрѣва и мисли, че има злоупотрѣбления и за това само да иска обяснения. Тогава и ние ще се освѣтимъ, ще има ли престѣпление или не, станали ли сѣ или не злоупотрѣбления, и ще можемъ да се произнесемъ върху предложението, което ще направи, и което ще бѣде предложение на недоувѣрие — друго-яче поне всички тия запитвания не би си имали мѣстото — ще можемъ съзнателно и добросъвѣстно да се произнесемъ. Това трѣба да стане, защото тукъ се касае за честта на единъ чловѣкъ, честь, която е скъпа и свята за всякого.

М. Хулоси: Г-да представители, ако и да не разбрахъ всичко, което каза г-нъ Кьойбашиевъ, но до колкото разбрахъ, той изброява единъ купъ обвинения противъ Директора на Общитѣ Сгради, отъ които не показва на едно съ фактъ. Г-да, когато нѣкой чловѣкъ прави давия противъ нѣкого и безъ да има нѣкакви доказателства, на които да сѣ основава въ искътъ си, то тая давия не се слуша; слѣдователно г. Кьойбашиевъ трѣбва да опредѣли въ кое именно нѣщо е събркалъ или злоупотрѣбилъ г. Директора, и той да му отговори само за тѣхъ, а не да ни занимава тѣй напраздно, съ такова просто казване: азъ мисля, че това е станало тѣй или инакъ; ние може да стоимъ тукъ въ хамамътъ още 10 дни и да не можемъ да разберемъ какво иска г-нъ Кьойбашиевъ. Затова моли г-на Кьойбашиева да опредѣли въ кое именно намира злоупотрѣбление.

Ив. Герджиковъ: Азъ мисля, че направеното отъ г. Величкова предложение може да се гласува, ако немислимъ нѣщо да правимъ, за да продължаваме само колкото да се намираме на работа, и да пропушаме времето. Г. Кьойбашиевъ, като прави запитване съ 14 точки, трѣба именно да покаже въ кои той намира неправилности, а не тѣй да иде да ни казва: просто съмнѣвамъ се да има злоупотрѣбление, — и да иска да ни показва цѣлата история на Источ. Румелия още отъ 1879--83 год. Такова нѣщо азъ поне

нѣма да слушамъ като депутатъ тукъ въ камарата, която той иска да занимава съ такова работи, и ще си отида.

Ст. Къойбашиевъ: Разбрахъ говоренията на г. г. предговорившиѣ, отъ които явяватъ едни, че може да има нѣкои да иматъ по-голѣма болѣстъ. Едни говориха неясно, други прибрзано. Може да има право г. Величковъ да мисли, че нѣма да слѣвамъ запитванията, но азъ сливамъ неговото. Азъ незнай само какъ могатъ едни да си присвояватъ по-голѣми права, но това за мене нѣма нищо. Ако желае да се занимае камарата съ моитѣ запитвания, то е за интереса на страната, а не само токо тѣй да се затруднява тоя или она. За насъ въ Источна Румелия, ако има какви-годѣ нѣща да пазимъ, то и важното е бюджета. И мене ми се чини, че трѣба да се глѣда, щото безъ право да нѣма никой свободата да прахосва онова, което се взема отъ потѣта на народа. Казватъ нѣкои да слѣя запитванията си; но азъ ще кажа, че желая отъ официалната трибуна да ми се каже, че трѣба да направя тѣй, и да ми отговори: всичко по вашитѣ запитвания е станало точно, нѣма злоупотрѣбление, — и тогава азъ ще се съглася. До колкото обаче мога, и се надѣя да докажи, че ако нѣма злоупотрѣбление, има неправилности. Слѣдъ това може Събранието да каже да ли моето запитване става съ цѣль или не.

Милковскій: Почитаемийтъ ми събратъ г. Величковъ, както всекога, съ прочувствени думи каза, че г. Къойбашиевъ нѣмалъ право да прави запитване отъ 14 точки. Азъ незнай, г. Величковъ, отъ гдѣ взема тоя законъ? Мисля, че съмъ свободенъ да направя запитване и за 214 точки. Азъ съмъ свободенъ, и депутатъ като представлявамъ тукъ населението на една цѣла коллегия, за интересъ на което трѣба и длъженъ съмъ да правя всичко, което виждамъ за потребно, и което мандатътъ ми налага, като представител отъ народа. При това той каза, че г. Директора билъ заставенъ да чете протоколи толкова врѣме, и незнамъ какво. Азъ мисля, че никой не го застави на това, и мисля даже нетрѣбаше. Вмѣсто да четеше, можеше съ кратки слова да расправи работата, и тогава Събранието бѣше свободно да приеме за удовлетворителни обясненията или не. Съ четението на протоколитѣ не стана друго освѣнъ излишно нѣщо. Азъ мисля, г-да, да стане съ ѳстни разяснения, и г. Директоръ може съ слова да расправи цѣлия вървежъ на работата; и съ едно четение протоколъ нищо се неразбира. Въ тая Дирекция има такива злоупотрѣбления, които може би Обл. Събрание да не знае, но цѣлото Харманлийско население ги знае, и нѣка иде нѣкой въ едно село на Харманлийската околия и той ще се увѣри напълно. Всички злоупотрѣбляватъ, и знамъ злоупотрѣбления, които знаятъ и началници и префекти и пр. Азъ знамъ че областнитѣ пари се прѣскатъ даромъ. Ето ви фактъ: единъ кантониеръ като плаща еднажъ камание донесени при шосето преноса ги отъ това мѣсто на друго и се заплащатъ вторий пѣтъ отъ тамъ и на трето и друго мѣсто и пакъ се заплащатъ съ обл. пари. Прочее питамъ сега: това не е ли злоупотрѣбление? — А всичко това, види се, малко е, и началството му го наказва знаете ли съ колко? Съ една рубла шрафъ. Това е фактъ и фактъ блѣстящъ, и който невѣрва, нека иде и да пита въ канцеларията на Харманлийскій околийскій началникъ, който е съставилъ протоколъ по това злоупотрѣбление.

Има факти, г-да, и има право г. Къойбашиевъ да пита, и Събранието има право да сѣди да ли подобни нѣща сѣ злоупотрѣбление или не.

Правит. Ком. Дир. Груевъ: До колкото знамъ, въ парламентитѣ се искатъ обяснения — това е колкото се отнася по запитвания — но Орг. Уставъ неподвижда въ

тоя случай да се съставятъ съдби и съдъ. Ако г-да депутатитѣ искатъ разяснения, г-да Директоритѣ сж длъжни да даватъ отговоръ. Но за злоупотрѣбления, когато тѣ сж убѣдять че дѣйствително има, тогава има другъ пжтъ, който Орг. Уставъ дава право на Обл. Събрание да се ползува отъ него, а не съ такива запитвания, които неговиятъ друга цѣль, а губение време на Събранието, като мисли, че нѣма работа, и да се дискредитира и опозорява човѣкъ. Защото ако има факти за злоупотрѣбления, има другъ пжтъ, а като нѣма нищо, тогава нѣма защо да става да се произнася съдба. Това не е право.

Дир. Д-ръ Стамболски: Г. Кьойбашиевъ желае да се отговори на всичкитѣ 14 запитвания отъ единъ пжтъ. Азъ имамъ на рѣка много книжа, които могатъ да освѣтятъ Събранието. Затова се наехъ съ представенитѣ документи и протоколи да увѣря Събранието, че запитванията на г. Кьойбашиева сж неосновни, че съмнѣнията сж нищо. Г. Кьойбашиевъ, ако имаше съмнѣние или право сърдце, и водимъ отъ патриотизмъ, искаше да намѣри злоупотрѣбленията на Дирекцията, за тѣзи 14 точки, той можеше да дойде въ Дирекцията и да каже: — дайте ми обяснения за тия и тия работи, въ които азъ се съмнявамъ и подозирамъ, — и той щеше да намѣри всичко въ дѣлото, и самъ щеше да се убѣди въ тая работа, а не да занимава Обл. Събрание съ такива запитвания и за безосновни запитвания.

Понеже сега желая изобщо да кажа за всичкитѣ 14 точки на запитването му, или по-добрѣ за по-големата частъ отъ дѣйствието на Дирекцията, то отговарямъ му, че азъ мога да го увѣря, че нѣма съвсѣмъ и никакви злоупотрѣбления. Може да има неправилности, може да има неспособни чиновници, каквото и азъ кога приехъ Дирекцията казахъ, че съмъ неспособенъ, а може и въ другитѣ чиновници да има неспособни.

Сега, колкото пакъ за онова, дѣто казва г. Милковский, Харманлийскій депутатъ, това е съвсѣмъ друга работа, то е извършено отъ друго, когото за това само съмъ го наказалъ съ една рубла шрафъ.

Азъ мисля, че г. Кьойбашиевъ сега ще се задоволи, като му се каза гдѣ има неправилностъ или злоупотрѣбление. Ако пакъ е недоволенъ, азъ ще му расправи за което иска. А не така безосновно да натрупва редъ запитвания, едно отъ друго по-неосновни, и които нѣматъ никаква легална почва.

В. Нейчовъ: Г-да, азъ мисля, че колкото и да се разискува тукъ по тоя предметъ, то пакъ Събранието не ще да има ясна идея по работата. Азъ мога да предполагамъ че и слѣдъ дълги разясненей, пакъ нѣма да стигнемъ до единъ удовлетворителенъ резултатъ, да додемъ до едно убѣждение ползотворно. Азъ ще да отговора и възразя на г. Директора Груева, който говори като комиссаръ представляющъ Правителството, че Събранието има право да прави запитвания върху такива прѣдмети, че наистина има трибуналъ, но и Събранието има право да учрѣждава комиссия изъ недрото си, комиссия, която да испита дѣятелно и скрати работата на Събранието, да събере подробности въ кратко врѣме, за да доде работата за разискване, въ малко врѣме, и да може да се доде до единъ полезенъ резултатъ. Това именно е и практическо, за това да се състави специална комиссия. Защото, трѣба да признаемъ, че трѣба и длъжни сме да знаемъ гдѣ се употрѣбляватъ и за какво се харчатъ народнитѣ пари. За това, мисля за най-добрѣ да избере Събранието и да състави една комиссия отъ 4—5 души, за да изучи всичката работа на Дирекцията на Общ. Сгради, именно върху фактитѣ формулирани отъ г. Кьойбашиева.

К. Величковъ: Г-да, азъ ставамъ само за лично обяснение, защото съмъ напад-

натъ отъ единъ отъ моитѣ събратия, отъ когото най-малко можяхъ да очаквамъ това. Азъ незнай защо се претълкуватъ моитѣ думи. Г. Милковскій каза, че съмъ билъ противенъ да се правятъ запитвания отъ г. депутатитѣ къмъ г. г. Директоритѣ. Не, не съмъ казалъ такова нѣщо и, ако не бѣше говорилъ г. Нейчовъ, азъ бихъ станалъ да отговоря на Директора на Просвѣщеніето, но не бѣше работата такава.

Азъ не казахъ, че негрѣба да се правятъ запитвания, напротивъ трѣба да ставатъ запитвания, но когато тѣ се правятъ, трѣба да сж ясни, никакъ друго-яче, както тия 14 запитвания, за които се иска обяснения; азъ говорихъ само за начинътъ, по който трѣба да ставатъ запитванията. Вѣрвамъ че и г. Кьойбашиевъ трѣба да признае, че съмъ правъ.

Г. Милковскій е свободенъ да направи и 140 запитвания, и, ако въ тѣхъ той има право, той може да бжде увѣренъ, че и азъ ще стана да ги защити.

М. Маджаровъ: Оттеглямъ си думата.

М. Хулоси: Г. Милковскій каза, че нѣкои казали, че г. Кьойбашиевъ нѣмалъ право да прави толкова и такива запитвания, защото нѣмали това право и нѣмало нѣкой законъ да се основатъ. Истина е, както каза г. Милковскій, че ако единъ депутатъ има право да прави запитвания, то и всички имаме. Но мене ми се сгрува, че ако се прави запитване, то трѣба да става пояснително, и, както по-напрѣдъ казахъ, да се показва работата ясно, и гдѣ именно и въ какво има злоупотреба. И относително тоя въпросъ, азъ мисля, че достатъчно се разисква и стана разбирателство.

Гр. Караджовъ: Азъ се съгласявамъ, кога се затруднявалъ г. Директоръ, да се скрати отговорътъ, и г. Кьойбашиевъ да се съгласи. Азъ ще изпълна това желание, колкото се отнася до моето запитване и ще да бжде кратко.

Г. Директоръ каза, че публикувалъ за направата на садовското земледѣлческо училище и че въ поемнитѣ условия било казано, че извѣстна частъ отъ училището ще бжде отъ шупливи камъне, но между това г. Директоръ каза, че ги измѣнилъ и предложилъ контракта въ Част. Съвѣтъ да се съгради училището безъ такъвъ камъкъ. Частний Съвѣтъ се съгласилъ, но преди да се сключи контрактъ, трѣба да се публикува за това въ вѣстникитѣ. Това е твърдѣ важно нѣщо, което самъ г. Директора исповѣда. Част. Съвѣтъ му казалъ да направи постройката съобразно съ предложението на Директора, и принудилъ го да публикува въ вѣстникитѣ новитѣ условия, защото Дирекцията не била убедила предварително за измѣненіята на поемнитѣ условия на други предприимачи. Това е достатъчно силенъ фактъ. Когато е станало да се направатъ поемнитѣ условия съ камъкъ, а въ Частний Съвѣтъ да се явява контрактъ съ тухли, защото съ такива камъне щѣло да стане скъпо, защо г. Директоръ не явилъ и на другитѣ предприимачи, че сключилъ контрактъ съ Гайтанаки, да стане зданието съ тухли освѣнъ когато Част. Съвѣтъ принудилъ Дирекцията да направи това? Тукъ е именно деликатността на въпросътъ. Дава се обявление и обявава се на предприемачитѣ, че ще стане съ камане и въ Част. Съвѣтъ, безъ никаква публикация, представи се контрактъ на утвърждение, въ който се казва да стане съ тухли, нѣщо, довольно голѣмо измѣнение на поемнитѣ условия. При това, самъ г. Директора билъ принуденъ да обяви послѣ другъ търгъ. Това самъ г. Директора исповѣда. Тогавъ какъ мислите, не е ли силенъ фактъ? — Мене се чини, че това е силенъ фактъ. Заради това, ако исказвамъ тоя силенъ фактъ, чини ми се и самъ г. Директоръ не ще може да намѣри факти за да го опровергае. И азъ запитвамъ и моля г. Кьойбашиева да ми позволи да направи и това запитване, именно: по кои причи-

ни поемнитъ условия за поправката шосето Пазарджикъ — Пловдивъ бѣха други при предаванетоъ на търга, а послѣ се измѣниха?

Дир. Д-ръ Стамболски: Незная какъ, но можн би тъй да е разумѣлъ г. Караджовъ. Азъ казахъ, че като имаше въ поемнитъ условия казано, че ще стане съ шупливи камъне, два пѣти се публикува, и никой се не яви. Защо? — незная. Явява се Гайтанакн дава 3550 лири, но казва, азъ немога да направя тая постройка съ шупливи каманье. Тогава какво трѣбаше да направи управлението? Съобщава на г. Глав. Управитель, като му казва, че нѣма предприемачи, и които има, едни казватъ, азъ направямъ постройката съ толкова и толкова лири но ако ми се позволи да стане съ прости каманье или тухли. Г. Глав. Управитель казва добръ, но да се публикува въ вѣстниците то ва измѣнение на поемнитъ условия, че може да стане съ гранитъ каманье или тухли, и тогава още забѣлѣжихъ, че членътъ на поемнитъ условия е измѣненъ, че трѣбова да стане съ тухли, а не съ каманье, това което казва г. Караджовъ.

Колкото за другото запитване, не бѣхъ приготвенъ, но има да отговора на г. Караджова това, че тая работа е извършена отъ Началника на технический отдѣлъ въ мое отсъствие, нъ съ това не искамъ да се извинявамъ, защото пакъ Директорътъ е отговоренъ. Направиха се поемнитъ условия за шосето Т.-Пазарджикъ — Пловдивъ и търгътъ се обяви на 29 Декемвр. Его протоколътъ, който е направила за този търгъ аджудикационната коммисия: (чете)

Протоколъ.

Днесъ 29-й Декемврий 1883 год. на основание на обявлението направено на 14-й Декемврий отъ страна на Дирекцията на Общитъ Сгради, пристѣпи се до намаляванието за доставка на камъни и пѣсци по шосето Пловдивъ — Т. Пазарджикъ (въ затворени пликове). Търгътъ се подкачи равно на 4 часа. Приехтветвували отъ страна на правителството: Директора Стамболский, Началника на Технический отдѣлъ Г. Декюбъ, Началника на Канцеларията, Наботковъ, Инженерина Николовъ и Счетоводителя Томовъ. Числото на запечатанитъ пликове се оказа *три*; при отварянието на пликоветъ се видѣ, че спорѣдъ предложенията на Г-да Пашалери, Занури Волидисъ, които приехтветвуха също на аджудикацията, излиза, че г. Волидисъ предлага едно количество отъ хиляда и двадесетъ и петъ лири, което прави едно рабе отъ 0,028 % отъ оцѣнителний девизъ; Г-нъ Закуръ прави едно рабе отъ 8 на сто отъ цѣнитъ на девиза; Г. Пашалери прави едно рабе отъ 10,5 % отъ цѣнитъ на девиза.

Понеже други предприимаче освѣнъ горнитъ се не явиха, то коммисията за аджудикацията като взе предъ видъ помѣнатитъ по-горѣ предложения намѣри, че цѣнитъ дадени отъ г. Пашалери сѣ най-долни и най-згодни за Правителството, прогласи него, г. Пашалери за аджудикаторъ върху когото остави доставката на предметнитъ камъни и пѣськъ.

Пловдивъ.

Подписали:

Д-ръ Стамболски
Декюбъ
Николовъ
П. Наботковъ
С. Томовъ.

Оказа се, че въ Т.-Пазарджикъ каманье нѣмало, нъ задъ Пазарджикъ има, а отъ тамъ е далечъ 6 часа, въ контракта е пакъ припознато за принципъ разстоянието и съобщението,

и защото за това нѣма законъ, съвѣщавахъ се съ начальника на Технически Огдѣлъ и съ законитѣ на другитѣ държави, въ такъвъ случай като прието за принципъ разстояние т. е. колкото е по-големо разстоянието, толкова по-вече нараства и цѣната, то за това тогава азъ и Началника на Технически Огдѣлъ направихме постановление за увѣличение цѣнитѣ, и за това се плати по-вече на Пашалери.

Тази е историята на това запитване.

Гр. Караджовъ: Азъ пакъ ще каже, че за първото г. Директоръ каза тъй както казвахъ азъ. Г. Директоръ знае, че тукъ неше нѣкое мислѣние. Отъ Частний Съвѣтъ му казватъ, защо не е споменато въ контрактътъ, че зданието ще стане съ каманье, а той казва, че Гайтанаки нерачилъ. Въ това оставамъ на съвѣстѣта на г. Директора.

Да минемъ на другия предмѣтъ. Не е тъй както казва г. Директоръ. Не обвинявамъ г. Директора въ злоупотрѣбление, но въ немарение, че не знае какво прави. — Ето какво. Прави се контрактъ съ предприимачи, на разстояние да му се плаща по 20 гроша, на километръ разстояние за единъ куб. метръ камъни и безъ да му показва мѣстото, отъ гдѣто трѣба да се носятъ камънитѣ. И тогава какво става? Пашалери съ такъвъ глупавъ контрактъ имаше право да носи камъни чакъ отъ Пазарджикъ по 40 гр. И дѣйствително това го прави специалистътъ при Дирекцията. Сега какъвъ е билъ борчътъ на нашата област да плаща за глупости, когато е било възможно да се направи другъ контрактъ да отиде да плаща за глупоститѣ на нѣкого си повече пари? Може г. Дир. да не е разумѣлъ, това да го не е направилъ съ умишленность, но той е отговоренъ за всичко. Пашалери въсползувалъ се по 20 гр. на единъ километръ и той е гледалъ, разбира се; отъ по-големо разстояние да кара камънитѣ за да земе и повече пари, стига километритѣ да сж повече. Това е станало, това е фактъ: и г. Дир. захваналъ да ни казва, че това станало, защото камънитѣ се носили отъ далечъ. Уважаемата Дирекция, види се, не я е грижа дори ако тѣ сж донесжтъ чакъ отъ Парижъ, безъ да е взела въ внимание, че областний ковчегъ вмѣсто 20 гр. ще плати може би 2000 гр. на предприимача за единъ куб. метръ камъкъ, стига само той да бѣде доволенъ. Г. Пашалери споредъ г. Директора бѣ свободенъ, дори ако пожелаеше съ Парижки камъние да направи Т.-Пазарджикското шосе, нали ще му се плаща на километръ.

Г. Директоръ говори сжщото и за казармитѣ. И тази работа не е тъй. Ако се пазятъ въ тази Дирекция архивитѣ, то тѣ ще ни увѣрятъ въ съвсѣмъ друго. Ще излезе съвсѣмъ друго нѣщо, а не тъй както рапортитѣ и протоколитѣ на г. Директора говорятъ, които той ни чете. Азъ поне знаа, че човѣкътъ, който е давалъ вторий пѣтъ прошение на Част. Съвѣтъ, увѣрива, че това е тъмъо тъй, като казахъ, а не както е казано въ протоколитѣ. Въ Т.-Пазарджикското шосе е показано едно немарение отъ страна на който и да е чиновникъ, презрѣние, изобщо, на областнитѣ интереси. И това е достатъчно за камарата, щомъ вижда немарение, да се произнесе «да» или «не». Азъ ми се чини, че не сме трибуналъ, щото да можемъ да отидемъ по-нататъкъ, да направимъ повече изслѣдвания по тия факти.

Азъ незная какъ, но става ли търгъ, ето ти виждаме като комета да се явява все Гайтанаки, или, както го нарѣче г. Директоръ, Гайтанаки калфа явява се на чело.

Колкото за казармата пакъ, азъ съвсѣмъ другояче знамъ работата. Азъ съмъ се научилъ отъ оня, който е подалъ прошение. Става наддаването, явяватъ се наддавачитѣ; Михалось намалилъ 500 лири; явява се Гайтанаки Калфа, и отъ единъ пѣтъ намалява 1,000 лири. Разбира се, като се слобочи кжсъ срокъ и въ кжсо врѣме да се свърши.

Но възможно ли е въ такъв срокъ да се направи? Азъ ми е чудно какъ може Гайтанаки Калфа да намалява до толкова малко. Но знаете ли, защо е намалилъ веднага толкова, защото освѣнъ оцѣнението имало за него предвидени и други извънъ контракта и разбира се, той могълъ да намали най-много отъ всяки. Хайрабетиянъ като видѣлъ каква е работата, дава прошение въ Част. Съвѣтъ, и казва, че намалява на 1,200 лири. Г-нъ Директоръ на мѣсто да поднесе неговиятъ контрактъ, поднася контракта на Гайтанаки. Това е фактъ. (Дир. Д-ръ Стамболскій показва: Ето контрактитѣ сж тукъ). Азъ нѣмамъ довѣрие въ тия контракти. Дир. Д-ръ Стамболскій: Какъ да нѣмамъ? —) Това е тѣй, опровергайте го. — Г-нъ Директоръ представя контарати на Гайтанаки Калфа за утвърждение, а Хайрабетиянъ подава въ Част. Съвѣтъ прѣшение като казва въ него, че сж тѣпчатъ правата му, като гражданинъ на Областѣта, че участвувалъ въ търгътъ, и казалъ че намалилъ най-много и вмѣсто нему, отстъпа се постройката на Гайтанаки Калфа. Не зная какво е рѣшението на Част. Съвѣтъ, но чини ми се, че е рѣшилъ постройката да се отстъпи Хайрабетияну. Послѣ Хайрабетиянъ се вика отъ Г. Директора и му се предлага да подпише, тѣй като той е намалилъ най-много, че намалява по 13 %, нѣ безъ да му се каже на каква сума. Както казахъ въ оцѣнението на зданието било поставено напр. 7,500 лири, но за Гайтанаки се подразумѣвало при тѣхъ и други 600 лири изъ вѣнъ. Хайрабетиянъ разбиралъ това и намалявалъ, но Г. Директора не разбиралъ така, той искалъ Хайрабетиянъ да намаливи не отъ цѣлата сума 8,100 лири, както Гайтанаки прави, но отъ сумата 7,600 лири. За това и 13 %, като отбѣвъ на сто не отъ 8,100 лири, но отъ 7,600 лири, разбира се, Хайрабетиянъ не приелъ това предложение на Г. Директора, да подпише, че намалява по 13 %, защото Г. Директора разбиралъ, че Хайрабетиянъ намалява отъ сумата 7,500, а не отъ сумата 8,100 лири. Гайтанаки намалилъ 1,000, но отъ сумата 8,100 л. и Хайрабетиянъ 1,200 л. отъ сжщата сума, но Г. Директора разбира, че Хайрабетиянъ намалява отъ 7,500 л. Ето защо на Хайрабетиянъ се надало спорѣдъ Г. Директора намалѣние по 13 %, а на Гайтанаки 8 % и защо Хайрабетиянъ не склонилъ на предложението Директорово — и ето по какъвъ начинъ се подигарва Директора съ хората и какъ предпочита Гайтанаки!

Чини ми се, че уважаемиятъ г. Директоръ разумѣва гдѣ е тайната въ тая работа и ето защо Част. Съвѣтъ не утвърдилъ контракта на Гайтанаки. Той позналъ гдѣ е играта.

Дир. Д-ръ Стамболскій: Понеже г. Караджовъ заяви, че не вѣрва на представенитѣ отъ менъ официали документи, а за мене понеже тѣ сж единичката защита, както и всички тѣ рѣшения на Част. Съвѣтъ, и къмъ които той като не вѣрва, то за мене не остава нищо, значи, за оправдание.

(Отива си).

Гр. Караджовъ: Азъ неказахъ, че нѣмамъ довѣрие и въ рѣшенията на Част. Съвѣтъ; сжщо като онзи день г. Гешевъ, прави сега и г. Стамболскій, употребява сжщия маниеръ да изопачава думитъ ми. И азъ протестирамъ противъ думитъ на г. Стамболскій, че съмъ казвалъ, че съмъ нѣмалъ довѣрие въ рѣшенията, въ книжката на Част. Съвѣтъ.

Д. Юруковъ: Г-да, когато става за нѣщо разискване въ Събранието, трѣба да става съ цѣлъ. Занятванието на г. Къойбашиева трѣба да има цѣлъ, и както се каза отъ мнозина, азъ разбрахъ, че има за цѣлъ свалянието отъ Директорскій постъ — Директорътъ на Общитѣ Сгради. Спорѣдъ мене, тоза е именно цѣльта. Сега не е тукъ г. Директора, и ако то е тѣй да почнемъ отъ сега, защото и иначе не може да бѣде, тѣй като тукъ се повдига въпросъ за работи още отъ прѣди двѣ години, извършени отъ неговия

председственикъ, и азъ сега не зная, да ли се пита г. Директора за нѣщо или за нищо. Изобищо азъ знамъ, че запитване се прави, и това запитване заключава да се искаже или довѣрие или недовѣрие. Въпросътъ се касае до това. Особенно отъ думитѣ на г. Караджова, излиза пакъ, че трѣба да се бламира г. Директора на Общ. Сгради, за това, че работитѣ не вървѣли добръ. Колкото за това що се казва за злоупотрѣбление, то си нѣма и мѣстото, защото никакви злоупотрѣбления неможатъ да се докажатъ, а говори се за такива просто по съмнѣние, по предположение, а не че фактически има нѣщо доказано. Ако пакъ е думата, че има неспособни чиновници въ тая Дирекция, то тогава споредъ мене трѣба да се бламира цѣлото Источно Румелийско Управление; защото се съставлява отъ хора неопитни.

Виновенъ билъ Директорътъ, че имало инженери неопитни, че имало неспособни чиновници, че имало специалисти, и пр. и пр., че имало въ Дирекцията специалистъ, който само правялъ погрѣшки. Но въ насъ нѣма, ние трѣба да разберемъ, че се намираме още въ началото, а туриме хора учители, бакали, и незнамъ какви, които немогатъ и да бждатъ приготвени. Слѣдователно, неможатъ и да бждатъ въ състояние да познаватъ работитѣ. А за погрѣшкитѣ, които ставали, да билъ отговоренъ Директора на Общитѣ Сгради, както трѣба да приемемъ, и ако приемемъ, че е тъй, то тогава трѣба всичкитѣ Директори да свалимъ. Защото въ всичкитѣ Дирекции работитѣ сж все тъй, се въ сжщото положение се намиратъ, сжщитѣ погрѣшки сж станали, и трѣбало би да ги подадемъ въ сждъ.

Спорѣдъ мене, ако има злоупотрѣбление, то трѣба да се каже, кой именно чиновникъ го е извършилъ, и той да се даде подъ сждъ; а колкото се отнася за Директора, той да взема потрѣбитѣ противъ него мѣрки. Ако пакъ нѣма злоупотрѣбление, тогава нетрѣба да правимъ гжръ-гжръ.

Колкото сега за това, което казва г. Караджовъ, че сж станали погрѣшки по направата на Пазарджикското шосе или на казармитѣ, за другитѣ въпроси незная, но знамъ и казвамъ, че близо до Пазарджикъ камане нѣма, и че утвържденията на г. Караджова сж погрѣшни. Относително за постройката на Пазарджикското шосе, наистина намѣрватъ се камане по-близо, но контракта какъвъ е за това шосе, не мога да отговора, и щомъ се е застигало до мѣста, гдѣто е имало камане, казвамъ, че сж доносани отъ най-близото мѣсто и е имало голѣма бдителность отъ страна на г. Директора, който не е пропусналъ никакъ да се носятъ по-далѣчь отъ 8 километра.

Относително до постройката на казармитѣ, нека ми бжде позволено да кажа, че по-добръ познавамъ работата, и до колкото азъ знамъ, *partie pris* отъ страна на г. Директора нѣма, и Част. Съвѣтъ е билъ най-справедливъ, че е рѣшилъ въпросътъ както е приличало. Слѣдователно, азъ не разбирамъ, какъ може безъ причина да се изказва блатъ срѣщу г. Директора на Общ. Сгради или да се подава на сждъ за злоупотрѣбление. Ако пакъ единственната цѣль на всичко това е да се свали Директорътъ на Общ. Сгради, че трѣба да бжде другъ, а не той, — то е друга работа, да го кажемъ и да се свърши, а не да се прекриваме и незнамъ какво, това, казвамъ, не го приемамъ. Ако е за 40 лири, то не е работа да го мжчимъ тъй по единъ безбоженъ начинъ; защото другъ човѣкъ да бжде и 3.000 да му даваме не би стоялъ тукъ. Най-послѣ има Директоръ въ Источна Румелия, и не си дава оставката. Да го туримъ и му дадемъ 6.000 гр. и послѣ да му не признаваме нищо отъ това или онова, което е извършилъ, азъ незная какъ може да става подобно нѣщо и то само въ насъ. Тукъ има запитване, и както разби-

рамъ, то става съ цѣль да се бламира Директора. Ако е работата за бламъ да го направимъ и да не стоимъ, защото цѣлѣта е тази. За това моля почитаемото Събрание за да не ходимъ сега да се губимъ въ туй или онуй и да си губимъ врѣмето безполезно, да направи, което мисли.

Ст. Кьойбашиевъ: Глѣдамъ нѣкои Г-да прибързаха да претълкуватъ истинната цѣль на моето запитване. Азъ като правехъ запитване не мислихъ да му се даде такъво едно претълкувание. Въ начало азъ казахъ, че всѣкому ще се плаща така, както му се пада. Сега като надсловъ ще каже, че трѣбва да стане по-скоро. Всѣки ще се удовлетвори щомъ това стане по-скоро. Жално ми е обаче, че Г. Директора си отиде. Има едно нѣщо, за което много ми е драго. Отъ многото нѣща, които се искаха отъ официалната трибуна, има 2 — 3 именно, които може да сж доста да покажатъ да ли всичко е станало безъ злоупотрѣблене и запазване интереситѣ на областта. Азъ не съмъ се произнесълъ още, да ли има, или не злоупотрѣбления. Друго; признанието отъ официалната трибуна, която ни каза, че имало немарение и неспособностъ, за мене, г-да, това е фактъ. Човѣкъ който казва, че е неспособенъ, значи влачи въ пропастъ страната. Преди да добавя нѣкои нѣща, обявявамъ, че ще бѣда кратъкъ и моля монѣ събрания съ внимание да изслушатъ и разбератъ.

Явното е тукъ, че за всѣки търгъ предприимачи не се явявали и за всѣки търгъ най-послѣ се явявалъ Гайтанаки калфа и съ не-о г. Директоръ завършвалъ всичко. И Част. Съвѣтъ все повръщаль търговетъ. Това е съ Айгоската казарма, съ хамбаритѣ въ Садово, съ Обл. Гимназия, съ шосетата и пр.

По поправката на шосето Пловдивъ—Татаръ-Пазарджикъ сж станали всичкитѣ тия работи, които изказаха нѣкои г-да. Види се и г. Юруковъ не е изучилъ отъ близо работата. Има работи по това шосе извършени безъ контрактъ. Други, които сж извършени противъ предписанията на контракта. Напримеръ въ контракта е било казано положително, че ще се плаща за 20, а е платено 70 гр. за камънитѣ.

Тухлитѣ безъ проба. Тукъ както и на всѣкъ пакъ се вижда Гайтанаки заедно съ други четирма за надзиратели. На 8 души работници 5 души надзиратели, изработиха се 40,000 тухли; но не имъ се знае мѣстото.

За намаляванието на канцеларскитѣ потрѣби станало е нѣщо куриозно и смѣшно. Нѣкой си търговецъ отъ Цариградъ се споразумѣлъ съ Дирекцията. Той умѣшшава вмѣсто 6% 10% върху цѣната. Явили се мѣстни търговци, но не имъ се даса продължително врѣме, понеже срокътъ за доставката билъ 40 дни, който имъ се видѣлъ късъ. За Цариградскитѣ търговецъ, който предприелъ доставката, срокътъ отъ 40 дена достигналъ до 105. Ако и да се явилъ другъ мѣстенъ търговецъ, който намалилъ 15% съ по-дълъгъ срокъ не се взело въ внимание.

Областната болница, даде се на търгъ и спорѣдъ контрактътъ трѣбаше да се свърши на 1 Ноемврий т. г. Но какво става? На 1 Ноемврий почнова да се прави. Ако знаеха хората—другитѣ намалявачи че работата ще излѣзе така, можеха да си зематъ потрѣбнитѣ мѣрки и щѣха да намалятъ много повече отъ сегашнитѣ предприимачъ и това щеше да бѣде не малка полза за страната.

Послѣднитѣ условия сж били толкози майсторски и еластични, щото сж правили у-жасъ. Контракти сж правени двойни.

За шосето Стара-Загора—Казанлъкъ. Защо се направи по нова линия, а не по другата, не знаа. Какви сж причинитѣ, казвамъ, че не се гледатъ интереситѣ на населението?

Областниятъ затвори били въ такъво състояние, щото скоро ще ги видимъ да зематъ да падатъ, и спорѣдъ както се научавамъ Пловдив. Полицмейсторъ не ги удобрилъ.

За направата на мостътъ на рѣката Стрѣма. Безъ да предвидатъ материалътъ, почноватъ да се носатъ камане и да се правятъ коркулуди. Това не е за друго освѣнъ за игра, да има работа и да се прави спекулация. Работа е, че не е станало условието тѣй.

Има много работи, които могатъ да се кажатъ. Ходението на инженера Фоти по областта, чудноватитѣ прогонни и суточни — всички тия работатъ, се вършатъ така и се харчатъ, тѣй не милоставо отъ тия хора, областнитѣ пари, като че имъ се бащини пари. Отъ тукъ заключавамъ, че отъ всичкитѣ работи извършени отъ тая Дирекция, нѣма нито 5 % да сж направени по начинъ, по който трѣбва. Понеже г. Директоръ приема укори само да си остане на властѣта, безъ да зема въ внимание това, което самъ каза, че е неспособенъ; азъ неможа да помисли и направа друго освѣнъ да изпълни длъжността си, която трѣбва да имамъ къмъ неспособнитѣ. На Поч. Събрание се надѣвамъ да докаже своето просвѣтено мнѣние върху тая работа. Азъ правя това предложение: (Чете отъ официалната трибуна)

Областното Събрание като изслуша запитванията 14 точки, отправени къмъ Г-на Директора на Общитѣ Сгради и пр.

Като изслуша отговора и разясненията на Г-на Директора на Общитѣ Сгради и пр. Както и разискванията станали по тоя предметъ.

Като взима акта си отъ рапорта на Постоянний Комитетъ, който е билъ принуденъ да обръща вниманието на г-на Директора върху твърдѣ неправиленъ начинъ, който се практикува при постройкитѣ на общественни сгради, както и отъ факта, че Директора на Общитѣ Сгради и пр. при настоятелното искание на Постоянний Комитетъ не е билъ въ състояние, до откриванieto на самата сесия, да представи едно изложение на мѣркитѣ и разпорежданията, които Дирекцията е направила касателно до постройката на областнитѣ шосета и пр.

Констатира :

Че Директора на Общитѣ Сгради и пр. е пристѣпилъ основния законъ по водението на търговетѣ, че правилъ поемни условия на чуждестранни язици;

Че въ търговетѣ е покровителствувалъ нѣкои предприимачи въ ущербъ на Обл. Ковчегъ;

Че отъ водението на всичкитѣ дѣла въ Дирекцията се показва неспособността и небрежливостѣта му, което се констатира и отъ самиятъ рапортъ на Пост. Комитетъ;

За всички тия мотиви :

Областното Събрание вижда се принудено да укори Директора на Общитѣ Сгради и пр. и обявява, че нѣма и неможе да има въ него довѣрие, като изразява желание щото Дирекцията да се повѣри на друго лице, което да отговаря на важността на поста.

Задължава бюрото да съобщи това на Главний Управителъ и минува на дневенъ рѣдъ. г. Пловдивъ, 2-ий Ноемврий 1883 г. (Подп.) Кьойбашиевъ.

В. Нейчовъ: Предварително зимахъ думата, и мисля мога да говоря независимо отъ това предложение. Единъ каза, че интерпелацията трѣба да е съ цѣлъ. Другъ единъ отъ моитѣ другари искаа думи, щото да може да се дойде до единъ резултатъ, до единъ актъ,

трѣбало да укоримъ правителството. Азъ не съмъ на това мѣние. Мисля, че цѣлата на интерпелацията не е да укорява правителството. И тоя укоръ, види се, по мѣнието ми, не е за извършването на нѣкои важни постройки. Г-да! Тукъ се каза отъ официалната трибуна за нѣща, които бѣха предмѣтъ на днешната интерпелация. Имено за намаляването на камънитѣ за поправката шосето между Пловдивъ и Пазарджикъ. Това шосе, като не се явилъ други предприимачъ, дало се на г. Пашалери, съ цѣна 20 гр. на километръ за прекарването 1 куб. метръ камъне. Понеже близо при Пазарджикъ нѣмаше камъни, и трѣбвало да се докарватъ отъ далечъ, то цѣната на камънитѣ порастивля отъ 20 на 45 и 65 на километръ. Азъ мисля, че ако нѣмаше друга властъ, да надзирава, то поне надлѣжната Дирекция трѣбаше да се интересува да види какъ се харчатъ областнитѣ пари. Ако има фактъ за неспособностъ, то е тоя. Най-важното е дѣто давала повече отъ 20 гр. за докарване камъне на опредѣлено разстояние. Ето гдѣ се явава неспособностъ, неопитностъ и безконтролностъ отъ страна на Дирекцията. Всѣки може да се увѣри, че ако хората знаеха за намаляването на това шосе, може би щеше да се яви нѣкой предприимачъ съ по-долна цѣна. И твърдѣ е възможно. Ще увѣри Събранието, че това злощастно шосе, което въ друго врѣме може да е било шосе, но не и сега, колчимъ ми се е случило да преминувамъ това пространство между Пазарджикъ и Пловдивъ, принуденъ съмъ билъ да обикалямъ презъ Цаланица. Всичкиѣ мостове сж развалени, така щото за да замине нѣкой човѣкъ нощемъ, трѣбва да си строши краката, а конь ако има, да неможе да го искара по мостѣтъ. Има кой да седи дървета по шосето, а нѣма кой да направи мостоветѣ. Отъ сърдце благодаря г. Кьойбашиева, който призна наистина, че има злоупотрѣбление съ областни пари. Но азъ мисля, че не ще направимъ злѣ ако изберемъ една комисия, която да преглѣда всичко. Защото иначе знаете ли колко е лошо да се произнесе за работи и за честта на единъ човѣкъ? Ако ние безъ да испратимъ комисия искажемъ недовѣрие къмъ единъ Директоръ то нѣма по-убийствено нѣщо за него, и на човѣка настрѣхвать космитѣ. Азъ мисля, г-да, че трѣбва да гледаме по-сериозно на областнитѣ пари, които харчимъ. Сумитѣ, които ний считаме за ничтожни и ги харчимъ може да сж много тѣжки и прескъпи за единъ сиромахъ данѣкоплащачъ. Азъ можа да приведа примѣри за това. Една вдовица отъ Панагюрище лани била докарана подъ конвой въ Пазарджикъ и затворена въ тъмницата, гдѣто и умрѣла. Причината за нейното затваряние била, че тя распечатала правителствения печатъ, на една отъ египетскитѣ въ кѣщата, въ която били турнати паници, гърнега, котли и пр. Тя била принудена да направи това, защото нѣмала съ що да окъпи малкото си дѣце двѣгодишно. Кѣто земемъ предъ видъ, колко е тѣжъкъ данѣка за единъ бѣденъ данѣкоплащачъ, трѣбва да милѣмъ г-да, за харченieto на областнитѣ пари, не 30 гр. както се каза, а даже и 30 пари да не се харчатъ небрѣжно. Азъ мисля, че не ни е думата да укоряваме лично единъ Директоръ, а да укоримъ единъ неговъ актъ, и това е единъ актъ. Но за да можемъ да констатираме истината, трѣбва да изберемъ една комисия, за да ни каже какъ е истината слѣдъ като земе всичко въ внимание. Само чрезъ нея ще можемъ да разберемъ какъ се харчатъ областнитѣ пари. За интересъ на самото Събрание е да избере такава една комисия, да разпита работата, да повика и самия Гайганаки и да земе нѣкои свѣдения отъ него потрѣбни за издирването на работата. Слѣдъ заключението на тая комисия, Събранието ако види за нужно, може да прати дѣлото на сѣдилището. Напротивъ ако нѣма нищо тогава защо да се укорява единъ Директоръ когато не е законно. Ако Събранието не направи това, нека бѣде увѣрено, както и азъ и да има малко извинително чувство.

Д. Милковскій: По-напредъ когато станахъ да кажа нѣщо по тоя въпросъ, загатнахъ нѣщо наистина за нѣкои станали и доказани злоупотрѣбления. Самъ г. Дирек. не отказа това; го само каза, че има преувеличение, а въ що именно се състоятъ и дѣ не каза. Г. Дирек. признава това злоупотрѣбление съ тѣзи областни пари, искамъ да кажа само, че като ставатъ такива злоупотрѣбления съ малко, тѣ ставатъ и съ много. И какво направи Директорътъ съ тоя, който бѣше превишилъ властта си и злоупотрѣбилъ областнитѣ пари, противъ изричното предписаніе на Орг. Уставъ? Тоя чиновникъ бѣше въ околин, а по заповѣдъ разбира се на г. Директора премѣства се въ департамента. И именно за това, защото направилъ злоупотрѣбление съ областни пари и предметний човѣкъ още си стои на службата. Човѣкъ, който е направилъ злоупотрѣбление съ областни пари, трѣба да се даде подъ съдъ и да се осъди; а не да се шрафира съ една рубла. Азъ мисля, че такъвъ човѣкъ не може да се наказва дисциплинарно. Подобно злоупотрѣбление, ако би било въ друга дръжава, може да се накаже съ 2—3 год. затворъ. Отъ друга страна обясненіето на Директорътъ, не може да има никакво оправдание. Много добръ каза г. Нейчовъ, че на нашето бѣдно население за 20—30 гр. данѣкъ запечатватъ паницитѣ, грѣвницитѣ, котлитѣ и пр. То—населението не е противно на харченіето на паритѣ, но желее само да не се злоупотрѣбляватъ. Азъ не разбирамъ Дирекцията на какво пълномощіе се основа да харчи по тоя начинъ областнитѣ пари. Ще кажа само, че предложението на г. Нейчовъ за испращаніе комисія е не умѣтно. Най-добръ ще направи Събранието, ако днесъ даже се произнесе върху запитваніето на г. Кьойбашиева. Единъ Директоръ или други може ли да стои на мѣстото си когато не отговаря? Заради това, ще моля Събранието като земе предъ видъ, че освѣтъ тѣзи злоупотрѣбления има и други, най-умно и съвѣстно да се произнесе върху предложението на г. Кьойбашиева.

Дръ Догоровъ: При всичко, че нѣкои отъ монитѣ събратия натѣкаха на Г. Кьойбашиева за запитваніето му, обаче спорѣдъ мене, мисля, то трѣбва да позанимае Събранието. Защото инициативата на това запитване е излѣзла отъ самия рапортъ на Пост. Комитетъ. Ето що казва Пост. Комитетъ въ свойтъ рапортъ: (чете)

Прѣзъ времето на свояга дѣятелность, Пост. Комитетъ въ видъ на правото, което му дава членъ 107 на Органически Уставъ, направи нѣкои запитвания и препорѣки на правителството, които мислеше да заслужаватъ особено внимание. Тѣй съ писмото си отъ 9 Декември № 20 по поводъ на исканіето на единъ допълнителенъ кредитъ отъ Дирекцията на Общитѣ Сгради и пр. за доискарваніето на моста на река Копринка, Постоянний Комитетъ се принуди да обърне вниманіето на Негово Високопревосходителство върху твърдѣ неправиленъ начинъ, който се практикува при пострѣйката на тоя видъ обществени сгради, и да го помоли да направи нуждитѣ забѣлѣжвания на Дирекцията на Общитѣ Сгради и пр. што за напредъ пострѣйката на каквито и да било работи отъ обществена полезность, да се отетжива на предприимачи чрѣзъ публиченъ търгъ. Друго едно рѣшеніе, което Постоянний Комитетъ въ засѣданіето си отъ 29 Августъ взе въ отношение на Дирекцията на Общитѣ Сгради и пр., бѣше да се поиска отъ тая послѣдния едно изложение на всичкитѣ мѣрки и распорѣждания, които е направила касателно до пострѣйството и поправкитѣ на шосетата изъ Областѣта, за кояго цѣль Областното Събрание е предвидѣло въ бюджета нуждитѣ сумми. Дирекцията на Общитѣ Сгради съ писмото си отъ 7 Септември подъ № 3,274 събщи на Постоянний Комитетъ, че едно таково изложение ще може да му се испрати, само презъ врѣмето на настоящата сесія на Събрание, тѣй като свѣдѣнията за работитѣ, които сѣ се извършили или има да се извършватъ

по Департаментитѣ, щѣли да пристигнатъ въ Дирекцията едвѣмъ прѣзъ това време. Постоянний Комитетъ обаче, като мислеше, че тия свѣдѣния могатъ да му се доставятъ въ всяко врѣме отъ самата Дирекция, по самата причина че въ бюджета на текущото финансово упражненіе ясно сѣ опредѣлени кредититѣ за направата и поправката на разнитѣ шосета изъ областта, настоя повторително да му сѣ съобщи да ли предметнитѣ кредити сѣ употребени отъ когато е започнато употреблението имъ и каква часть приблизително е направена до днесъ отъ реченитѣ шосета. На това писмо обаче, Постоянний Комитетъ не е получилъ до днесъ никакъвъ отговоръ.

Отъ рапорта на Пост. Комитетъ излиза явно, че има неправилности и нередовности, отъ които може да сѣ произлѣзли и злоупотрѣбления, които предизвикаха това запитване. Азъ ни най-малко не се съмнявамъ въ честта и уваженіето, които питаа къмъ г. Директора; нѣ самъ той не може да откаже, че отъ учрѣдението на тая Дирекция до днесъ и отъ назначението му за Директоръ не е направено нищо за подобреніето на страната ни въ тръговско и земледѣлческо отношение. Израсходватъ се, Г-да, огромни суми отъ тая Дирекция, и азъ мисля, че трѣба да се позанимае уважаемото Събрание, и да види, да ли тѣ дѣйствително сполучаватъ назначената цель, за която то ги е отпуснало. Като исказвамъ единъ видъ съмнѣние върху фактитѣ, които съществуватъ и които се доказватъ да сѣ извършени отъ Дирекцията на Общитѣ Сгради и пр., азъ самъ завчера бѣхъ очевидецъ на това. Видѣхъ единъ *devis estimatif*, въ който г. Директора казва, че се дава на намаляване пострѣйката на Обл. Мѣжка Гимназия, и въ цѣлата сума фигурира една осязателна погрѣшка повече отъ 800—900 лири, именно въ самия *devis estimatif*. Тѣй напримѣръ тамъ въ едно перо вмѣсто 7,000 и толкозь лири за повече е дадена пострѣйката на Гимназията. Цѣлата сума превѣшаваше съ едно излишно перо повече отъ 800—900 лири. Значи, че предприемачътъ, който намалява 10%, Правителството вмѣсто да печели 10 печели 8. Послѣ има разлика въ приготвяніето на киречътъ за Пловд. казарми и Мѣжката Гимназия. Относително това има два вида контракти. Азъ бихъ желалъ да се намѣреше тукъ Г. Дирек. да ми отговори. Това фигурира тѣй и въ контрактитѣ. Въ контрактътъ на Пловд. казарми е казано, че единъ кубически метръ гасенъ киречъ става отъ 10 кантара живъ киречъ. А въ контракта на Гимназията е предвидено единъ кубически метръ гасенъ киречъ отъ 18 кантара живъ киречъ. Отъ тукъ се разбира, че въ двата контракта има една голѣма нередовностъ, една щета за Областний Ковчегъ. Послѣ има казарма на Гладно-поле, за която Капитанъ Адлебергъ рапортиралъ на своето началство да му се отпуснатъ 300 лири за поправка. Щабътъ на Милицията съобщилъ това на Дирекцията на Общ. Сгради и я молилъ да отпусне 300 лири за поправка. Дирекцията на мѣсто да отпусне 300 лири за предметната поправка, дава ѝ на единъ предприемачъ за 1000 лири. Преди два мѣсеца, ако се не лъжа, е станала втора поправка на конюшнята. Тая поправка сѣ извърши именно за конѣтѣ, които дойдоха отъ Унгариѣ. Щабътъ пита Дирекцията отъ колко метра може да стане и да му препорѣча единъ специалистъ, който да разбира отъ доправката на тая работа. Дирекцията отговаря като испраща и свойтъ архитектъ, Г. Гайтанаки. Мѣстото, което предлѣжало да се прави, възлизало 1200 метра. Условиѣта за поправката били 33 гр. съ материалъ за всѣкой метръ, а безъ материалъ 15 гр. Слѣдъ това поправката се свършва. Казватъ, че станала грѣшка, констатирано се, че вмѣсто 1200 метра излѣзли 3300 метра; за всѣкой метръ по 15 гр. за ель-хакъ.

При всяко намаляване на различни сгради обичай е въведенъ да се зима пей. При намаляванието на областний затворъ, предложението на предприемачътъ за пей, въ кон-

тракта на когото е казано, че трѣбва да се даде депозитъ 500 лири или чекъ за толкова отъ Отоманската Банка, обаче това условие не се е уважило отъ Дирекцията. По какво става? Предприемачътъ дава едно боно подписано отъ единъ търговецъ, нѣщо което е нарушение на самия контрактъ. И до колкото мисля той търговецъ не е туземецъ. Всички тѣзи нѣща неможатъ освѣнъ да дадатъ голѣмо съмнѣние за всички предприемачи. Тѣй сѣщо неможемъ да бждемъ увѣрени въ разходването на областната лепта, която се прaxосва тѣй немилостиво отъ Дирекц. на Общитѣ Сгради. Г. Директоръ може да е употребилъ всичкитѣ си старания и усилия; но за жалость излиза противното. Сумитѣ се прaxосватъ безъ контролъ, както това е призналъ и самъ Пост. Комитетъ въ рапорта си. Слѣдователно въ интересътъ на самото Събрание е да размисли за мѣрkitѣ, които трѣбва да се зематъ за прекративане на това безпощадно прaxосване на областнитѣ пари. Никой не може да се въодушевява отъ това чувство, че интерпелацията на г. Кьойбашиева е дала поводъ да се говори така за г. Директора. Когато самъ г. Директоръ призва, че е неспособенъ да отговаря на службата, значи че фактътъ ще да ни увѣри днесъ въ всичко констатирано. Какво трѣбва да стане, тѣй ли трѣбва да се израсходватъ областнитѣ пари? Областното представителство е господаръ на областната кесия, то трѣбва да се произнесе.

Азъ моля особено Казанлъшкий и Мхглишкий г-да депутати да се произнесатъ за шосето Стара-Загора — Казанлъкъ. Бѣхъ направилъ това въззвание къмъ г. Наумова, който се интересува; но той отсѣтствува. Впрочемъ вѣрвамъ, че Казанлъшкий и Мхглишкий депутати може да се произнесатъ за тоя пѣтъ захванатъ между Стара-Загора и Казанлъкъ. Цѣльта за отпущане на суми за поправка на пѣтищата не се прави за друго нищо освѣнъ за улеснение на търговцитѣ и земледѣлцитѣ за лесно прекарване на стокиятъ имъ презъ мѣчнопроходимитѣ пѣтища, които съществуватъ още и днесъ въ областта ни. Напоследъкъ азъ имахъ случай да мина презъ тоя пѣтъ. Като заминавахъ презъ Казанлъкъ азъ се забавихъ тамъ. Имахъ честь да се видя съ нѣкои тамошни граждани, които ми казаха, че дѣйствително съвсемъ несмислено ставала постройката на пѣтиътъ Стара-Загора — Казанлъкъ. Който не е минавалъ отъ Стара-Загора за лѣджитѣ, само той не знае опасността на тоя пѣтъ. Селенитѣ пазаркати, особено когато заминуватъ съ кербани, чакатъ съ часове за да можатъ да преминатъ. Самъ г. Директорътъ можеше, ако бѣше тукъ, да признае, че има особена нужда за поправка на пѣтиътъ отъ Стара-Загора до лѣджитѣ, който зимно врѣме, когато има много калъ и замръзне, става непроходимъ. Много пѣти е било заявено отъ пощенскитѣ власти за поправката на тоя пѣтъ. Известно е още, че отъ мѣстността на село Тулово е червоземъ. Така шото става калъ до колени. Пощата много пѣти се е принуждавала да обикаля презъ Туловата кория. Именно за тая цѣль Областното Събрание отпусна сума за да се поправи пѣтиътъ отъ Стара-Загора до лѣджитѣ и други подобни лоши пѣтища. Какво става съ това мѣсто? Дава се заповѣдъ да се построи пѣтиътъ между лѣджитѣ, Казанлъкъ, Кара-дере, Тула, който е изоставенъ още отъ Туреско врѣме и нѣма нужда отъ поправка. Планътъ билъ проектиранъ. Именно тамъ Дирекцията почнала да поправи мѣстото. Безъ да стане експроприация на недвижимитѣ имущества, дава се на намаляване и контрактътъ се сключилъ, само да стане пѣтиътъ Казанлъкъ, Кара-дере, Тула и пр. Какво става съ тѣзи хора, които се оневправдатъ? Събиратъ се въ една тѣлна и стиватъ при комитетното началство да се оплакватъ. Той писалъ на Дирекцията и тя въ концѣ концовъ предписва, шото по любовенъ начинъ да стане сногажданieto.

Сега оставямъ да се произнесе Почит. Карнабатскиѣ депутатъ по кой начинъ става поправката на пътятъ Ямболъ — Бургасъ, тъй като незная тая мѣстность. Отъ всички тѣзи яѣща като хвърлимъ общъ погледъ на работитѣ въ Дирекц. на Общ. Сгради, мисля има едно призвание, което ни кара да се спремъ малко на всичкитѣ нередовности, на незаконното расходване на отпуснатитѣ суми. Мисля това е общъ интересъ и длъжностъ ни е мисли сериозно да се занимаемъ по тоя въпросъ.

Д. Т. Бракаловъ: Азъ ставамъ да удовлетвори г. Догорова. Можехъ да не му отговора; нъ твърдѣ ласкавитѣ му комплементи ме каратъ да му отговора. Няка ми позволи почит. Събрание и азъ да говоря неопредѣлено, защото въпросътъ може да е поставенъ тъй неопредѣлно и ни тласка отъ неопредѣленостъ въ неопредѣленостъ. Имаше запитване, което показваше на лични злоупотребления, което споредъ мене не е въпросъ да се говори, да ли функцията на Дирекцията на Общитѣ Сгради е съответствена на нуждата и да ли персоналетъ 'и е равносиленъ и съответственъ на паритѣ, които се жертвуватъ. Азъ още вчера познахъ, че не е да се даде въ обвинение едно лице, а само да се бламира. Истина е това, което се каза; нъ азъ като смъртенъ, запазвамъ си правото да се произнесе, защото самъ г. Дирек. се призна, че е неспособенъ. Той още лани каза, че било нужда да му се земе помощникъ, специалистъ за 30,000 фр.; нъ и съ тоя специалистъ пакъ дойдоха единъ купъ, една върволица изверги въ тая Дирекция. Та затова, до колкото зная по дѣянията изобищо по шосета, нищо не е извършено. Нъ зная, че миналата година, моитѣ почитаеми събратия може добръ да помнатъ, бѣше отпусната една сума за шосето Бургасъ — Ямболъ, можеше и по-голъма да се похарчеше само да бѣше со построило това шосе, защото това шосе колкото и да не е било нужно преди врѣме, сега обаче е нужно, предъ видъ на това, че продажбата на разнитѣ областни продукти става мжчна. Затова тамъ трѣба по-голъма сила да се направи. Ние представителитѣ на Бург. Департ. отидохме си съ радостъ и въски съ очарование като разправяше на своитѣ избиратели, че на сиромаситѣ няма да се чупатъ колата и нѣма да чакатъ съ часове за да се разминатъ по тѣсний пътъ. Цѣла година се измина, нищо не се направи. Много пъти съмъ обикалялъ това шосе. Това ме застави да попитамъ, защо се върши тъй? Само онова шосе се прави, за което г. Догоровъ не знае. Отваря се работа незная какъ го казвате вие сѣмантически ли или друго-яче и въ коя категория я туряте. Подкача да се прави ново шосе. Хубава работа. Нъ азъ зная, че тамъ именно, гдѣто ще замине това шосе мѣстото е заобиколено и има двѣ дерета. Казвамъ, защо се прави това шосе, то е правено отъ Русситѣ. Искатъ да се прокара друга нова линия, която може да икономиса единъ, два километра пътъ. Оставатъ горното шосе и сега се мжчатъ да правятъ друго. За постройката и изучаването на това шосе е пратенъ нѣкой си Фотий. Дирекцията като видѣла, че останало праздно мѣсто не искала икономия, нъ направила тогова чиновникъ. Единъ цивиленъ чловѣкъ безъ да го знае Дирекц. какъвъ е дава му служба; нъ тя неможла да разбере това. Той ходи да прави *étude*, да приготвува работи, съ които Г. Дир. да може да хвърли пепелъ въ очитѣ на Събранието и да му каже, вие вършимъ много работа. За хора, които сж дошли отъ Чехия, харчимъ много пари. Тѣ сж нашитѣ надгледвачи и оправячи на пътищата, правятъ и нищо неможатъ да направятъ. А само единъ отъ тяхъ Фотий, който билъ отъ Калибрия. Каква полза ще има стравата отъ тоя послѣдний, незная. Затова да се отвори врачка за да дойдатъ и напълнатъ тая Дирекция пакъ Левантинци да имъ плаща Источна Румелия и да не работятъ никаква работа. Да може тя съ малъкъ съставъ да изобретава голѣми работи, както шосето, което се прави сега е изобретение

спорѣдъ Дирекцията на Общитѣ Сгради отъ г. Фоти, който билъ толкова умѣнъ специалистъ. Нѣка ми позволи почит. Събрание да му обясна, коя е причината да се изкарва това шосе. Въ турско време когато се правеше шосето бѣше трансирано по тая линия, по която иска и Фоти да го прави. Тогасъ можеше да се ходи; но въ врѣме когато Русситѣ се оттегляюаха, мѣстото бѣше толкова чурукъ, щото се указа за невъзможно минуванието на артилерията. Русскитѣ инжинери го премѣстиха малко по-долу да заобикаля и отдолу подъ пѣтиятъ наслаха дървета да не се разваля. Сега се изоставя това шосе и се прави ново безъ да има нужда. Отъ Ямболъ до Бургасъ нито една мотика или лопата е ударена. Това научихъ отъ г. Дир. Стамболскій, когато дохожда въ Бургасъ. Мисльта за поправяние на пѣтищата, той оставилъ на Фоти, който изучвалъ всичкитѣ шосета и послѣ шѣлъ да представи рапортъ на Дир. на Общитѣ Сгради. Тамъ Декюбъ му заповѣда врѣменно да бѣде голѣмецъ, да управлява до когато се рѣши участъта му. А послѣ го на-товаря съ власть на единъ самозванъ Директоръ и му казва да преустанови всичкитѣ пѣтища. Той, Фоти, зема отгоре си тая длѣжностъ и вѣчно ги преустановява. Инжинеритѣ по департаментитѣ казватъ, че може и безъ Фоти. Тѣ пишатъ, че има материалъ, за да се почне поправката на нѣкой си пѣтъ. Дирек. не знае за работата. Фоти пише, че онзи който би си позволилъ да удари една мотика или лопата, ще се изключи и никой инжинеръ нѣмалъ право да предприема каквато и да било поправка на нѣкой пѣтъ, докѣлѣ той, Фоти, не представи рапортъ върху ходѣтъ на пѣтищата изъ областъта. И дѣло кончено. Но за да видимъ да ли хубаво работатъ, може да направимъ друго. Да си представимъ шосето отъ Стара-Загора до лѣджитѣ. По това шосе въ годината може да минатъ 5 души за да отидатъ на лѣджитѣ, та трѣбвало да имъ се направи хубавъ пѣтъ. За да може да се каже нѣщо и за Фоти, че той е способенъ и може да прави шосета и то за десетъ души. А пакъ за това мѣсто може да питаме г. Декюбъ, той е инспекторъ.

В. Нейчовъ: Азъ мисля, че въпросътъ е изчерпанъ. Г. Кьойбашиевъ прави едно предложение, но това предложение е неумѣстно, понеже работата е твърдѣ важна и мисльта на нѣкои не е за да се испита работа; нѣ просто да се бламира Директорътъ. За това, да испратимъ една комисия, която да испита работата и да ни яви.

Д. Т. Бракаловъ: Най-умѣстно е предложението на г. Нейчова, защото мисля, че едно преждеврѣменно рѣшение никакъ си нѣма мѣсто, а трѣбва малко да се помисли работата да не би да се случи като лани съ бившии Дирек. на Финан. Всичкитѣ знаете, че камарата между друго въ рѣшението си казваше, да се назначи една комисия, за прегледание и расчитвание смѣткитѣ на Дирекц. на Финанц. Комисията се назначи. Азъ бѣхъ членъ въ нея. Дойдохме, гледахме и не намѣрихме нищо. Зехме по нѣколко мааша и си отидохме.

Предсѣд.: Има двѣ предложения, едното отъ г. Кьойбашиевъ и второто отъ г. Нейчова.

Предложението на г. Кьойбашиева предшества. Подкрепя ли се предложението на г. Кьойбашиева? (Подкрѣпя се.) Желаетъ ли Събранието да се прочете?—(Гласове: желаетъ.)

Секр. Дръ Данчевъ: (чете)

Предсѣд.: Моля ония г-да, които сж за това предложение, да станатъ прави. (Приема се. Единъ гласъ: съ колко гласа? — Другъ гласъ: — Съ 15 гласа не може. Поименно да се гласува).

М. Пав. Маджаровъ: Азъ предлагамъ да стане поименно гласуване, за да не става погрѣшка.

Предсѣд.: Спорѣдъ чл. 58 на Вжтр. Правилникъ, ако при първо гласуване се искаже съмнѣние, тогава се допуска второ гласуване. И, ако и слѣдъ второ гласуване се искаже съмнѣние, тогава само се допуска поименно гласуване. За това подлагамъ предложението на второ гласуване, и моли ония г-да, които сж за него, да станатъ. (Гласове: — пада; други гласове: приема се.)

Присѣтствуватъ 38, 19 „за“, предложението пада. (Гласове: — има съмнѣние.)

Милковскій: Предлагамъ да стане поименно гласуване.

Предсѣд.: Като има съмнѣние и въ второто гласуване ще стане поименно гласуване.

Секр. Д-ръ Данчовъ: (Чете поименний списъкъ на г. депутатитѣ)

1 Андониади	противъ	25. Маджаровъ	противъ
2 Аргириади	„	26. Матакиевъ	„
3 Беневъ	за	27. Матѣевъ	за
4 Бракаловъ	противъ	38. Мех. Хулюси	въздържа се
5 Бобчевъ	„	29. Милковскій	за
6 Величковъ	„	30. Минковъ	за
7 Владосъ	въздържа се	31. Мюхти Ефенди	въздържа се
8 Герджиковъ	противъ	32. Нейчовъ	противъ
9 Гешовъ	противъ	33. Пеневъ	за
10 Мит. Григорий	„	34. Петровъ	за
11 Гуневъ	противъ	35. Пѣевъ	противъ
12 Д-ръ Дагоровъ	за	36. Рабинъ Ефенди	за
13 Димитровъ	противъ	37. Руселиевъ	отсѣтствува
14 Д-ръ Жечевъ	за	38. Саллабашовъ	отсѣтствува
15 Д-ръ Данчевъ	„	39. Сюл. Кюпрюлю	за
16 Зюхти Ефенди	въздържа се	40. Стояновичъ	отсѣтствува
17 Д-ръ Калатиновъ	противъ	41. Странски	за
18 Калчовъ	за	42. Тонжоровъ	противъ
19 Караджовъ	„	43. Францеско	отсѣтствува
20. Кашеровъ	отсѣтствува	44. Хакановъ	противъ
21. Кьойбашиевъ	за	45. Христовъ	„
22. Консуловъ	отсѣтствува	46. Чомаковъ	за
23. Кесяковъ	за	47. Юруковъ	отсѣтствува
24. Ковачовъ	за		

Предсѣд.: Присѣтствуватъ 40, гласуватъ 18 „за“, 18 „противъ“ и 4 „въздържатъ се“. Предложението пада.

Моля г. Нейчова да прочете предложението си.

В. Нейчовъ: (чете)

Областното Събрание, живо заинтересувано отъ разискванията станали по запитването на г. Кьойбашиевъ относително до нередовноститѣ въ публичнитѣ градежи на областта и въ желанието да бѣде въ подробностъ освѣтлено върху тии нередовности, избира изъ недрото си една троечленна комисия за да испита работата и да му представи върху нея едно обстоятелствено изложение.

В. Нейчовъ.

Предсѣд.: Подкрѣпя ли се предложението на г. Нейчова? (подкрѣпя се.) Моля тѣзи г-да, които сж за него да станатъ прави. (приема се.)

Желае ли Събранието да стане сегѣ избиранieto на комисията или не? (гласове: не; единъ гласъ: 5 минути отпущъ). Давамъ 5 минути отпущъ.

Слѣдъ отпускъ.

Предсѣд.: (звѣни) Засѣданието се отвара. Моля г-да квесторитѣ да занематъ мѣстата си за провѣряване бюлетинитѣ. (Квестор. Къойбашиевъ и Тонжоровъ отиватъ на трибуната.)

Квест. Къойбашиевъ: (чете бюлетинитѣ).

Предсѣд.: Присѣтствующи 39. Избиратъ се Милковский съ 22 гласа, Къойбашиевъ съ 22, Беневъ 21, Иматъ гласове Наумовъ 16, Консуловъ 15, Кашеровъ 15, Димитровъ 1, Д-ръ Догоровъ 1 и Величковъ 1.

Д. Милковский: Азъ мисля, че г-да представителитѣ доста се умориха, затова предлагамъ да се отложи засѣданието за утрѣ.

Предсѣд.: Подкрѣпя ли се предложението на г. Милковский? (подкрѣпя се.) Моля тия г-да, които сж за него да станатъ прави. (приема се).

За дневний редъ на утрѣшното засѣдание се опредѣлятъ:

1 Разискване на законопроекта за непълнолѣтнитѣ и запрещенитѣ.

2 Законопроектъ за избиранieto на кметоветъ.

3 Законопр. противъ распространението на сипаницата.

4 Законопр. противъ распространението на эпизоотитѣ.

5. Прочитание рапорти отъ комиситѣ.

Моля преди да се дигне засѣданието да се прочетатъ нѣкои рапорти ако има. (гласове: нѣма.) Ще стане провѣрка.

Секр. Данчевъ: (чете поименний списъкъ)

Предсѣд.: Отсѣтствуватъ 8 души. Безъ отпускъ Аристагесъ, Митр. Панаретъ, Митр. Григорий, Фр. Райнолди. Съ отпускъ Консуловъ, Стояновичъ, Наумовъ и Хитовъ.

(Звѣни) Засѣданието се вдига.

(Край въ 5 часа)

Предсѣдатель: *Д-ръ Странски.*

Подпредсѣдатели { *К. Калчовъ.*
 { *Ив. Х. Петровъ.*

Секретари { *Д-ръ Данчевъ.*
 { *Я. Руселиевъ.*

Стенографъ: *А. Гюлгелиевъ.*